

КАКВО МОЖЕМ ДА СТОРИМ ЗА НАШИТЕ ПОКОЙНИЦИ

Защо хората умират ?

Човекът е като плод - съзрява. Не може да живее вечно на земята. Ние сме жители на небето, душата жадува за Бога, да се освободи от земните окови. Затова смъртта е милост Божия към нас, а не наказание.

За вярващия човек е ясно, че за всичко извършено на земята ще му се потърси отговор. На всеки човек са дадени таланти, определени възможности, път в живота. Да закопае тези таланти, да не ги използва разумно и да ги преумножи - значи да пропилее онова, което Бог му е отредил за всеобща полза. През земния си живот човек трябва да възраства духовно, за да се подготви за вечността.

Това, което успеем да съберем тук, с това и ще се представим пред Бога. Земният живот е нашето училище за вечността.

А на какво трябва да се научим? - Да придобием добродетели. Нищо земно не можем да вземем със себе си в задгробния живот, само своите душевни качества: греховете си и добродетелите си.

Любовта е най-великия Божи дар на човека и смъртта е безсилна да я победи.
„Той не е Бог на мъртви, а на живи, защото у Него всички са живи“ (Лук. 20:38).

Според думите на Спасителя умрелите не умират в истинския смисъл на думата, а преминават при смъртта си от земния във вечния живот.

Къде са душите им след смъртта и в какво състояние се намират те до възсъединяването на мъртвите?

Съгласно със Свещеното Писание и Св. Отци ние вярваме, че веднага след смъртта на телата душите отиват в отвъдния свят и продължават там съзнателния си живот. Иисус Христос ясно е казал: душите на праведниците се намират в мястото на радостта, където живеят, чувстват и мислят, а душите на грешниците са в мястото на мъката, където страдат, разбират ужасното си състояние и напразно скърбят за пропиляното на земята време, прекарано в грехове. (Някои секти (най-вече адвентистите) заблуждават, че след смъртта на телата душите прекарвали в някакво безсъзнателно сънно състояние до Второто пришествие).

Но нито грешниците в ада, нито праведниците в рая получават пълно и окончателно възмездие непосредствено след смъртта си.

Положението на умрелите, които са на оня свят, не е окончателно. Затова за грешниците, попаднали в ада, които са вярвали и са се каели приживе за лошия си живот, но не са имали време да принесат достойни плодове на покаяние, има още надежда за спасение

Как могат да бъдат простени такива грехове?

Молитвите, милостинята и помените, правени в чест на покойниците, могат да умилостивят Бога и да покрият много грехове. Принасянето на молитва за умрелите е въведена и в Литургията, съставена от св. апостол Иаков, брат Господен. Св. Василий Велики казва, че Господ приема от нас умилостивителни молитви и жертви за ония, които са в ада.

Телесната смърт не прекъсва единството между вярващите в Христа, пребиваващи в Църквата. Затова на тях - вечно живите в Бога - отдаваме почит и признание и затова измолваме прошка от Бога - да смекчи Милосърдният, Който иска всички да се спасим, тяхната участ на оня свят.

МОЛИТВА ПРЕЗ ВРЕМЕ НА СВЕТАТА ЛИТУРГИЯ

Най- силна и най- чута е молитвата за починалите през време на Светата литургия. Тогава в тяхна памет се изважда частица от просфорите, които се потопяват в животворящата Кръв Христова с молитвата: *“Прости Господи, греховете на тези, които споменахме тук при пречистата Твоя Кръв и заради молитвите на твоите светии.”*

От много голямо значение е отслужването на заупокойните свети литургии до четиредесетия ден от смъртта на покойника, тогава се определя съдбата му до деня на Старашния съд.

Как може да се поръча заупокойна литургия ?

Написваме върху лист имента на нашите починали като отгоре сме нарисували кръст. Даваме ги на свещеника.

Как става откупуване на Свети 40 литургии ?

Написваме върху лист имента на нашите починали като отгоре сме нарисували кръст и надпис “Св. 40 литургии”. Това означава, че за нашите покойници ще се извърши .40 пъти заупокойна литургия. След всяка литургия при раздаване на нафората се взима Агнец.

ЧАСТНА МОЛИТВА ЗА ПОКОЙНИЦИТЕ

Когато ще се молиш за упокой на душата на някой починал, принуди се да се помолиш за него от цяла душа и помни, че това е съществен твой дълг, а не само на свещеника и клирика.

Представи си колко нужен е покой на починалия и как са му потребни молитвите на живите за него, понеже е член на едното тяло на Църквата, как бесовете спорят с ангелите за неговата душа и как трепери тя, като не знае каква участ ще я постигне навеки. Много значи пред Владиката молитвата с вяра и любов за покойника.

Приложи това и към душата на покойника: неговата душа също се нуждае от молитва - сега вече от твоята молитва, защото тя сама не може да се моли плодотворно; и неговата душа се нуждае от покоя, който ти можеш да му изпросиш чрез топла молитва, с благодеянието в полза на неговата душа и особено чрез принасянето на Безкръвната Жертва за него.

Моли се на Господа за упокой на твоите починали праотци, отци и братя ежедневно, сутрин и вечер, за да е жива у теб паметта за смъртта и да не гасне у тебе надеждата за бъдещия живот след смъртта, за да се смирява ежедневно духът ти при мисълта за бързотечния твой живот.

Примерна молитва:

Боже на духовете и на всяка плът, Който стъпка смъртта, съсипа дявола и подари живот на Твоя свят!

Сам Ти, Господи, упокой душата на починалите Твои раби (имената.....) в място светло, в място злачно, в място прохладно, където няма никаква болка, скръб и въздишка.

Всяко съгрешение, което са сторили с думи, или дело, или мисъл, прости, като благ и човеколюбив Бог, тъй като няма човек, който да живее и да не съгреша. Един Ти, Господи, си без грях: Твоята правда е правда вечна, и Твоето слово е истина.

Защото Ти си възкресението, животът и покоят на починалите Твои раби, Христе Боже наш, и затова на Тебе отдаваме слава с безначалния Твой Отец и пресветия, благ и животворящ Твой Дух, сега и всякога и във вечни векове. Амин.

МОЛИТВА ЗА ЧОЕК, КОЙТО САМ Е ПОСЕГНАЛ НА ЖИВОТА СИ

Ако някой сам е посегнал на живота си, то за такива покойници скръбта ни е основателна, но и в тези случаи трябва да направим всичко, каквото зависи от нас, за да облекчим съдбата им, с вярата, че за Бога няма нищо невъзможно. Макар Църквата да не поменава такива на Божествената литургия, християните могат да се молят за тях при частните си домашни молитви, но съобразно наставленията на опитни в духовния живот хора.

Ето една молитва, завещана ни от Оптинския старец Леонид:

„Помилуй, Господи, ако е възможно, душата на Твоя раб (името), който отиде във вечния живот в отстъпление от Светата Твоя Православна Църква! Твоите съдби са неизследими. Не ми поставяй в грях тази моя молитва. Но да бъде светата Ти воля

ЗАДУШНИЦА

Църквата е определила специални дни в памет на починалите. Те винаги са в съботен ден, защото тогава Иисус Христос бил също Покойник и бил с тялото Си в гроба. В тези дни във всеки православен храм се извършва специално богослужение - Литургия за упокой и **Обща панахида**, която отбелязваме като **Задушница**.

Преди определения час занасяме в храма това, което според възможностите си сме приготвили за раздаване (виж по-долу) и записваме имената на нашите покойници за молитвено поменаване (за предпочитане както по време на Литургията за упокой, така и на Общата панахида).

Прието е да подаваме варено жито, хляб или пита, вино, плодове, сладкиши или бонбони.

Защо именно жито и вино, какво символизират те?

Житното зърно *"няма да оживее, ако [първо] не умре"* (1 Кор. 15:36), затова вареното църковно жито ни припомня нашето бъдещо възкресение, а виното символизира животодателната Лоза Иисус Христос и Неговата пречиста Кръв в тайнството на [светото Причастие](#) (Иоан 15:4).

Освен близките ни, дошли да почетат и да се помолят за близките ни, подаваме и на непознатите хората около нас, та и те да измолят прошка от Бога за тях, както и ние за техните обични.

За жалост в незнанието и суеверието си дори благочестиви християни придават друг смисъл на раздавките, вярвайки че житото и виното, които се принасят и преливат в памет на покойника, са за самия него. Но имат ли нашите покойници нужда от храна и питие, когато техните души са нематериални и храната им е също невеществена?!

Кога се правят (и кога не се правят) помени за починалите?

Задушниците се извършват през:

- съботния ден срещу Неделя Месопустна (преди Великия пост) - срещу Месни заговезни
- съботния ден срещу Петдесетница (наричана не съвсем удачно и Черешова задушница) (по-долу)
- съботния ден срещу Архангеловден - Архангелова задушница (по-долу)

Не се прави панахида през:

- първата седмица на Великия пост
- от Лазарова събота до Томина неделя (Неделя след Пасха)
- от навечерието на Рождество Христово (Игнажден) до Ивановден.

Какво правим на гроба на нашия покойници?

След богослужението молитвени възпоменания за тях правим и на техните гробове, като ги почистим, прикадим и украсим с цветя, красиви като добродетелите на починалия, като свещеникът прелее гроба с вода и червено вино за спомен на Христовата жертва за нас, като запалим църковна свещ и като раздадем малък дар на колкото се може повече познати и непознати, за да могат и те молитвено да поменат с "Бог да прости!" нашите сродници. Починалите в Христа не изпитват ревност помежду си. Затова посещаваме гробовете и на други починали християни и се молим и за тях. Те всички имат нужда от свидетелството и застъпничеството ни!

Къде в светата библия можем да открием цитати в подкрепа на православното учение за помените за покойници?

(Рут 2:20), (Товит 4:17), (Сир. 7:36), (Сир.38:16-17,23), (Второз.26:14), (Ис. 16:7), (Иерем.34:4-5),(II Мак.12:39-45)

БИБЛИОГРАФИЯ:

1) Иван Николов, «Как да стоим и да се държим в църква», изд. Витезада, Костенец

2) <http://www.pravoslavieto.com>